

DŽEZOVÝ TANEC

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Džezová kultúra (hudba a tanec) pramení v africkom ľudovom prejave a bola súčasťou života kmeňov. Sprevádzala ho pri rôznych rituáloch, ceremóniách (svadby, iniciačné zvyky, pohreby, zaklínanie počasia, liečenie chorých...). Tance boli sprevádzané bohatou kmeňovou výzdobou (tetovanie, totemy, maľovanie) a ovládal ich celý kmeň. Základným hudobným nástrojom bol samozrejme bubon, ktorý mal okrem hudobnej funkcie aj dorozumievaciu úlohu medzi osadami. Bubeníci opakovaním vlastnej rytmickej štruktúry pri súčasnom hraní vytvárali svojráznu až magickú atmosféru vedúcu tanečníkov k extáze.

Po objavení Ameriky roku 1492 a postupnej násilnej deportácii černochoch na jej územie bol tanec, spev a hudba jediným prejavom emócií otrokov. Tu nastalo postupné prelínanie nielen afrického umenia rôznych kmeňov, ale aj splývanie s európskou kultúrou otrokárov. Španieli, Francúzi a ďalší otrokári katolíckeho vierovyznania podporovali udržiavanie afrického dedičstva čiernych, ktorí hľadali paralely medzi svätcami belochoch a svojimi bohmi. Protestanti odmietali akceptovať prejavy otrokov a zakazovali im hudbu a tanec v čase oddychu. Napriek prvotnému odporu k čiernemu umeniu prenikli jeho charakteristické prvky aj do vážneho umenia a silne ho ovplyvnili hlavne v 20. storočí. Jedným príkladom tejto konfúzie je muzikál - hudobný divadelný žáner vychádzajúci z džezovej hudby a adekvátne používajúci džezový tanec.

Pohybové hudobné cítenie čiernej populácie so špecifickým temperamentom je nevyčerpatelným prameňom rôznych tanečných novínok. Napríklad: charleston, rock'n roll, twist, brake dance, rap... Rovnako aj populárna hudba vyrástla z džezovej hudby a je mládeži veľmi blízka svojou dynamikou, vitalitou a možnosťou individuálneho prejavu.

Potreba systému pre výchovu tanečníkov džezového tanca viedla k vypracovaniu metodiky tohto žánru. Uplatňuje prirodzené dispozície

žiakov, zlepšuje ich koordinačné schopnosti, pohybový rozsah, rozvíja tanečnosť. Tento druh tanca je vhodné vyučovať v druhej časti I. stupňa. Talentovaní žiaci majú možnosť pokračovať vo svojom umeleckom raste v amatérskych súboroch moderného a džezového tanca.

CIELE PREDMETU

- osvojiť si pohybové pravidlá techniky, princípy a ich väzby,
- rozvíjať koordinačné schopnosti žiaka,
- rozvíjať tanečnosť a individuálny prejav žiaka v tanci,
- zväčšovať pohybový rozsah,
- dosiahnuť cítenie hudby,
- vychovať kvalitných tanečníkov pre amatérske súbory a kvalitných uchádzačov pre štúdium na hudobno-dramatické konzervatóriá so študijným zameraním Tanec.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD**Druhá časť I. stupňa základného štúdia**

Žiaci po ukončení 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ aplikujú špecifické držanie tela v džezovom tanci, ✓ aplikujú posun prízvuku na 2.dobu v pohybe, ✓ majú osvojený izolovaný pohyb jednotlivých centier a ich polyrytmický model v základnej forme, ✓ poznajú špecifické pozície horných a dolných končatín, ✓ poznajú špecifické podoby technických cvičení, ✓ využívajú koordináciu pohybov pri príprave na točenie a skoky v džezovom tanci, ✓ poznajú odbornú terminológiu džezového tanca v rozsahu obsahu predmetu. 	<p>zahrievacie cvičenia:</p> <p>perovanie v kolenách v I. a II. par. poz. s posunom prízvuku na 2. dobu, široká II. príř. vyt. poz.</p> <p>vyťahovanie HK kolmo k stropu a uvoľnenie Prances (perovanie nad zem a odraz na 45°)</p> <p>Table top. technické cvičenia:</p> <p>Knee bend (v I. a II. prirodzene vytočenej pozícií., HK prechádzajú z neutrálnej pozície do long jazz arm, s pridaním table top)</p> <p>Brush (pridávanie jednoduchých port de bras a zachovávanie princípu opozície HK, zaradovanie do kombinácií aj flexované chodidlo, knee bend, výpon)</p> <p>Extension (do výšky 45° vpred, bočne, vzad, bočne) Torso twist</p> <p>Low kick (kombinovanie aj s rôznymi pohybmi HK, krokmi cez vtočené passé a podobne)</p> <p>izolácie (zvlášť len boky, hrudník, hlavu, ramená, stavba kombinácií izolácii na 4, 2, 1 dobu, HK pevne opreté o boky, alebo v pozícií</p>

	<p>long jazz arm)</p> <p>polyrytmické cvičenia (spájanie len dvoch centier s rozdielnym rytmom)</p> <p>chôdza - základná džezová chôdza (obohatenie chôdze izoláciou ramien alebo hlavy)</p> <p>chôdza cez passé</p> <p>chôdza bočne</p> <p>džezové chassé</p> <p>točenie - realizácia točenia zo IV. par. poz.</p> <p>švihy do štvorca - realizácia švihov na knee bend, HK long jazz arm</p> <p>švihy po diagonále -švih zo IV. poz. prir. vyt., HK long jazz arm.</p> <p>skoky:</p> <p>Passé jumps zo IV. par. poz. nakročením na pravú DK.</p>
--	--

Žiaci po ukončení 2. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ ovládajú typické držanie tela v krátkych tanečných kombináciách, ✓ využívajú získané pohybové informácie zvyšovaním náročnosti na fyzický výkon, 	<p>zahrievacie cvičenia:</p> <p>vyťahovanie trupu s pridaním deep knee bend v prvej fáze cvičenia, realizácia cvičenia na 8, 4, 2 doby, vyťahovanie HK k stropu, ripple, table top, bouncé a návrat vo VP</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ spájajú dve centrá v tom istom pohybe, ✓ realizujú jeden obrat točenia v džezovom tanci na jednej dolnej končatine, ✓ realizujú v kombináciách vo väčšej miere priestorové a rytmické zmeny, ✓ poznajú odbornú terminológiu džezového tanca v rozsahu obsahu predmetu. 	<p>Prances (kombinované s krokmi cez paralelné passé vpred, vzad).</p> <p>technické cvičenia:</p> <p>Deep knee bend (prechod do TT, podtiahnutie panvy, prehnutie, hinge)</p> <p>Brush (na 45° par. aj vyt. so zapojením HK a ďalších vhodných cvikov (ripple, 1 obrat, záves, výpon))</p> <p>jednoduchý džezový flick (krížom cez stojnú, vpred, bočne, precvičovanie aj s HK</p> <p>Low kick (DK sa postupne zvyšuje 45°, 90°, nad 90°, spájanie s točením, chassé, švihmi)</p> <p>Extension (na 90°)</p> <p>Body roll (plynulá vlna telom)</p> <p>kombinácie izolácií (spájanie dvoch centier v tom istom tempe, v stojí na mieste, v chôdzi)</p> <p>pád sklzom</p> <p>džezové chassé s výskokom (kombinovanie s točením, chôdzami, izoláciami)</p> <p>džezové chôdze (použitie v chôdzi izolácie panvy, ramien, hlavy)</p> <p>točenie - príprava krokom do IV. par. poz. a jeden obrat en dehors</p>
---	--

	<p>poskoky (k poskoku pridanie torso twist, striedavo, kontra DK v polohe passé)</p> <p>obmena priameho poskoku (odtiahnutie odrazovej DK päťou pod sedacie svaly)</p> <p>polyrytmické cvičenia (spájanie dvoch pohybových centier v jednoduchej kombinácii s rôznym rytmom).</p> <p>kombinácie:</p> <p>kombinácie na 16 až 32 taktov na obidve strany (spájanie troch - štyroch zvládnutých cvičení a snaha uplatňovania v nich určitý stupeň kontrastov v pohybe, smeroch, rytme, nálade).</p>
--	--

Žiaci po ukončení 3. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ používajú získané pohybové informácie zvyšovaním náročnosti na fyzický výkon s dôrazom na tanečnosť a výraz, ✓ aplikujú priestorové a rytmické zmeny v tanečných kombináciách, ✓ poznajú odbornú terminológiu džezového tanca v rozsahu obsahu predmetu, ✓ poznajú odbornú terminológiu džezového tanca v rozsahu obsahu 	<p>zahrievacie cvičenia:</p> <p>cvičenie v stoji na mieste alebo v chôdzi</p> <p>rolovanie trupu, aj s knee bend, úklony, predklony, záklony, ripple, vyt'ahovanie HK, table top, pod'ahovanie panvy, prehnutie</p> <p>prances (na zemi, nad zemou, 90° paralelne, vytočene spojené s krokmi, švihmi, točením)</p>

<p>predmetu.</p>	<p>technické cvičenia:</p> <p>Deep knee bend (grand plié) I., II., IV., V. poz.</p> <p>Brush (paralelne, vytočene, na zemi, na 45°, 90°, priamo alebo cez passé, s prepnutím alebo flexovaným prichlavykom (v priebehu kombinácie zapájanie knee bend, relevé, točenie, závesy, torso twist, hinge ...)</p> <p>Extension (malá tanečná etuda s určitým záberom do priestoru), pózy aj z techniky klasického tanca attitudes, arabesques, z džezového tanca hip lift, body roll, úklony trupu, kontrakciu ...</p> <p>džezový flick (dvojitý (double) s izoláciami hlavy, točeniami)</p> <p>Low kick (spájanie s izoláciami, rôznymi točeniami, preskokmi, pádmi, závesmi)</p> <p>polyrytmické cvičenia (na mieste a v chôdzi, viac centier v rôznych rytmických rovinách)</p> <p>izolácie (zvládnutie pohybov dvoch centier v tom istom rytme, ale aj v rozdielnych rytmoch)</p> <p>Body roll (cvičenie má adagiový charakter, zapájanie pózy attitude, zbalenie na podlahu, zmeny tempo...)</p> <p>točenie - na mieste - zo IV. poz. prir. vyt. en dehors - v pohybe z miesta - zo IV. poz. par. na napnutej SK</p>
------------------	---

	<p>švihy (na mieste, s postupom)</p> <p>skoky a poskoky (čerpanie inšpirácia zo športu, klasického tanca, z pozorovania zvierat).</p> <p>kombinácie:</p> <p>Dĺžka kombinácií 32 až 64 taktov, výber vhodnej hudby . Kombinácie majú vyšší stupeň náročnosti vo vertikálnom i horizontálnom členení.</p>
--	---

Žiaci po ukončení 4. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ využívajú svoj individuálny tanečný prejav v tanečných kombináciách podľa požiadaviek pedagóga s dodržiavaním technických princípov realizácie pohybov, ✓ aplikujú priestorové a polyrytmické nároky v tanečných kombináciách s dôrazom na vnímanie náročnejších hudobných podkladov, ✓ poznajú odbornú terminológiu džezového tanca v rozsahu obsahu predmetu. 	<p>zahrievacie cvičenia, technické cvičenia:</p> <p>Výučba kombinácií v ucelených tanečných kombináciách, v dĺžke do 64 T - etudách, kde je možné využitie jednotlivých technických cvičení v rôznych obmenách so zachovaním postupnosti potrebnej pre rozohriatie tela žiaka, zároveň dôraz na technický rast využívaním maximálnych dispozícií žiaka so zameraním na tanečnosť, výraz a čistotu prevedenia. Postupnosť jednotlivých technických cvičení sa nemení, je dôležité dôrazné zachovanie charakteru techniky džezového tanca s výrazným znakom polyrytmického a polycentrického cítenia hudby a pohybu.</p>

	<p>Kombinácie:</p> <p>dĺžka kombinácií je minimálne 64 taktov,</p> <p>Improvizácia ako jedna z charakteristických črt džezového tanca.</p> <p>Dôraz na individualitu žiaka v interpretácii.</p>
--	---

Záverečná skúška

- Žiaci demonštrujú základné znalosti tanečnej techniky v rámci interpretačnej praxe v choreografiách džezového tanca v scénickom prevedení v rozsahu minimálne 4 min.,
- žiaci demonštrujú tréning techniky džezového tanca spamäti.